

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 1. Verè natus Christus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

VERSUS 1.

*Cum ergo natus esset Iesus in Bethle-
hem Iuda.*

QVÆSTIO I.

Verēne natus Christus?

*Verbo no-
stra defen-
sa.* §. 1. **Q**Uod in Græco dicitur *ὅτι Ἰσραὴλ*, noster rē-
ctē conuertit, ergo, non est enim dē aduerla-
tina hoc loco particula, neq; præcessit *ἵνα*, quidem, sed
orationem continuat. significatq; ergo, porro, ceterum. vt
illud Xenoph. pæd. 4. *μείας δὲ ὁ κούρῳ μίτηρον ἔχοντες*
αὐτῶν οὐ τῷ σπῆρτι δύνανται. Manens porro Cyrus mediocri tem-
pore israhel cum exercitu. Eodem etiam modo Syrus: *ὅτι*
ἵνα Quando autem natus est.

§. 2. Iuda pro Iudæa legendum olim monuit Hie-
ronymus, atq; ita habet Syrus *ܕܡܪܝܚܐ ܕܝܗܘܕܐ*. Quam-
uis autem in vnum vtraq; lectio concurrat, retinenda
tamen est illa, quæ antiquitatis potiora testimonia
producit.

*Verē natus
est Chri-
stus.* §. 3. Vere de matre virgine, propriēq; natum Ter-
tullia. contra Marcionem ostendit c. 1. de carne Chri-
sti. Introduxit Marcion. carnem Christi vt Tertul. lo-
quitur putatiuam, vt conceptus, & partus, & ipsius exinde in-
fantis ordo *ἵνα* dōxēv haberetur. Sed qui carnem, inquit, Chri-
sti putatiuam introduxit, æque potuit natiuitatis quoq; phan-
tasmatā confingere, vt & conceptus, & pragnatus, & partus
virginis & ipsius exinde infantis ordo *ἵνα* dōxēv haberetur. Eosā
dem oculos, eosdemque sensus sefellissent, quos carnis opinio in-
clisit. Placuit natiuitas à Gabriele annuntiatur. Quid illi cum
essentia creatoris & virginis vtero? Conceptus inducitur, quid
illi cum essentia creatoris? Odit moras, qui subito Christum de
caelis deferbat. Ausus hinc, inquit, molestos semper Caesaris cen-
sus, & diuersoria angusta & sordidos pannos & dura præsepia.
Viderit angelica multitudo Dominum suum noctibus hono-
rans. Seruent potius pecora pastores: & Magi ne fatigentur de
longinquo, donare illis aurum suum. Melior sit & Herodes ne
Hirremias gloriatur. Sed nec circumdatur infans, ne doleat:
nec ad templum deferatur, ne parentes suos oneret sumptu ob-
lationis: nec in manus tradatur Simeonis, ne senem moritur-
um exinde contristet. Taceat & anus illa, ne fascinet puerum.
His opinor consiliis tot originalia instrumenta Christi delero
Marcion ausus est, ne caro eius probaretur.

*si nasci
Deo noluit
fieri ho-
mo videri
reliquit.* His consiliis ait tot originalia instrumenta Marcio-
nem delere voluisse, ne caro eius probaretur. Quem
contra Tertullianus Scripturam adfert, docetq; eum
cum rescindit, quod erat traditum, rescidisse quod ve-
tum erat. Deinde insigni argumento vtitur, cur enim
Deus natus videri, & homo videri voluisset, si homo
esse noluisse? Sed ipsum ex hoc capite manifestatio-
nis Dominicæ disceptantem audiamus. Sic habet: c. 3.
Necess. est quatenus hoc putas arbitrio tuo licuisse, vt
aut impossibile, aut inconuenientem Deo existima-
ueris natiuitatē. Sed Deo nihil impossibile, nisi quod
non vult. An ergo voluit nasci (quia si voluit, potuit,
& natus est) consideremus. Ad compendium decur-
ro. Si enim se nasci Deus noluisse, quacumq; de cau-
sa, nec hominem se videri præstitisset. Nam quis homi-
nem v. dens, cum negaret natum? Itaq; quod noluisse
esse, nec videri omnino voluisset. Omnis rei displicen-
tis etiam opinio reprobat. Quia nihil interest, utrū
sit quid, an non sit: si cum non sit, esse præsumitur. Pla-
ne interest illud, vt falsum nō patiat, quod vere non
est. Sed satis erat illi, inquis, conscientia sua. Viderint
homines, si natam putabant, quia hominem vide-
bant. Quanto ergo dignus, quantoq; constantius hu-
manam sustinuisse existimationem vere natus, eandē
existimationem etiam non natus subiturus, cum iniu-

riā conscientia suæ, quam tu ad fiduciam reputas, vt
non natus aduersus conscientiam suam natum se exi-
stari sustineret. Quid tanti fuit, edoce, vt consciens
Christus quid esset, esse se quod non erat, exhiberet?
non potes dicere, si natus fuisset, & hominem vere in-
duisset, Deus esse desisset, amittens quod erat, dum as-
sumit, quod non erat. Periculum status sui Deo nul-
lum est.

Insigne hoc argumentum est contra impio- pro v-
ritate carnis Christi. Simili nos vtimur pro veritate e-
iusdem in Eucharistiā præsentis. Si enim non carnem
suam dare, sed Symbolum instituire, cum Testamen-
tum conderet, voluit. quare id tam manifestis verbis
vltro indicauit? cur videri voluit esse corpus quod
traditur, sanguinem qui funditur, si nec corpus, nec
sanguis erat? Cur Apostolus clamat, manducantem
indigne reum fore corporis & sanguinis, si nec corpus
manducat, nec sanguinem bibit? Cur videri vult fieri,
quod fieri nullo modo vult? Denique cur tantum
errare Magos Deus voluit, vt è longinquo venientes,
vbi est ille qui natus est? *ὅτι* *ἵνα* cur etiam Iudæos
ex Prophetia errare iussit, vt dicerent in Bethlehem
nasciturum, si nasciturus non erat. Cur errorem tot
modis hominibus creator inculcavit, vt nisi errarent,
infideles essent. Pari omnino fiducia de Eucharistiā
quaro; cur tantum, tam magnum, tam longum erro-
rem Deus tot modis, suo verbo, Ecclesiæ vsu, miracu-
lis, martyribus, ratum esse voluit, atque ab omnibus
credi, si esse in Eucharistiā noluit?

QVÆSTIO II.

Quales Magi fuerint?

§. 1. **T**Ria præcipue controuertuntur de Magis;
Quenam eorum fuerit patria? an ex longin-
quo venerint Oriente, an ex Chaldæa, an Perside, an
Arabia? Deinde quamnam professio, Philo'sophi, an
venefici, an vtrumq; Tertio an & Reges? Horum ni-
hil magnopere curum est, quia tamen Caluinus & Be-
zza aliq; petulantè receptas sententias veterum exa-
gitant. Breuiter illis respondendum est.

§. 2. De loco, vnde venerunt, ita Caluinus. Cate-
rum plusquam ridiculi sunt Papistæ, quod Reges sibi fabrica-
runt, quia alibi prædictum legebant, venturos Reges Tharsis &
Insularum, & Saba, qui munera Domino offerrent. Ingeniosi
artifices scilicet, qui vt nouam hominibus formam darent, à
mundi conuersione caperunt. Nam ex Meridie, & Occidente
fecerunt Orientem. Nec vero dubium est, quin iussu Dei vindi-
ctā sic obstupescit fuerint, vt omnium ludibrio pateres crassa
eorum inscitia, quibus veritatem adulterare, & in mendacium
vertere nulla religio fuit.

Nobis considerandum est primo quales illi sint,
quibus tam atrociter maledicit. Deinde, quo iure id
faciat, expendendam. Magnos viros, & sanctos viru-
lenta illa lingua accusat: nam Iustinus contra Trypho-
nem ex Arabia venisse sensit. Tertull. l. contra Iudæos
c. 9. vbi Magis Orientalibus accommodat verba Psal.
71. Reges Arabum & Saba. Cyprian. de operibus cardi-
nalibus, siue ille, siue æqualis illi quispiam auctor est.
Nec multo post, inquit, Arabum fines huius rei notitia pene-
trauit, & incolis Sabba præclari stella luminis celeste numens
nouis splendoribus indicauit.

Epiphani. in compendio Doctrinæ. Eos multi secu-
ti sunt, vt Genebrardus, Baronius, alii. Et merito, nam dū Arabes
alii quoque idem senserunt. vt Cyillus Alexand. lib. vocantur.
4. in Ilia. & Isidorus. Qui duo Persas & Arabas inter-
dum confundi testantur, quod de Arabia felice inrel-
ligendum est, quæ ad oīam sinus Persici illi contem-
nata est. Atq; hac ratione conciliari possunt Clemens A-
lexan. l. Stromatum, Chrysostr. hom. 6. in Mattheum,
Theodor.

ADAMUS QUIN-
IM
+ EUANGELIA
CIVILIS